

Posudek konzultanta
na rigorózní práci Mgr. Jany Truhlářové

Vazba

I. Téma rigorózní práce je velmi významné i aktuální. Není mnoho institutů trestního řádu, které by byly tak široce zpracovány literárně i judikaturou a které by byly současně pod takovým dohledem médií, jako právě institut vazby. Je to pochopitelné. Vazba znamená vážný zásah do osobní svobody člověka, o jehož vině nebylo dosud pravomocně rozhodnuto. Proto by se její použití mělo pečlivě zvažovat, aby nedocházelo k jejímu zneužívání nebo nadužívání. Autorka správně v úvodu uvádí, že institut vazby je nejvýznamnějším prostředkem sloužícím k zajištění řádného průběhu trestního řízení a zároveň také nejvýraznějším zásahem do života dotčené osoby a jeho nejbližšího okolí. Nesprávné rozhodnutí o vazbě může mít dalekosáhlé důsledky v oblasti rodinné, pracovní, společenské.

Je třeba také připomenout, že institut vazby lze zkoumat z různých úhlů pohledu (jiný je pohled orgánů činných v trestním řízení, jiný je pohled obhájce, poškozený vnímá vazbu obviněného odlišně od předchozích subjektů etc.) a že v řízení o vazbě je třeba dbát dodržování základních zásad trestního řízení, zejména zásady presumpce neviny, zajištění práva na obhajobu při rozhodování o vazbě a ovšem zejména zásady „fair“ procesu.

Po formální stránce splňuje předložená práce všechny požadavky. Celkově je práce vypracována na cca 150 stranách, přičemž vlastní text včetně úvodu a závěru obsahuje 117 stran. Text sám je přehledně strukturován do 17 kapitol, které se dále člení na jednotlivé oddíly a pododdíly.

Seznam literatury je přehledně rozdělen na prameny získané z odborných časopisů, dále na monografie, právní předpisy a mezinárodní smlouvy (uvedené pod rubrikou „zákony“) a elektronické prameny. Zde se autorka dopouští menšího formálního pochybení, když u odkazů na webové stránky, ze kterých čerpala, neuvádí data a přesný čas, kdy se jí stránka zobrazila, což by u tohoto druhu informačního zdroje uvedeno být mělo.

Obsah práce působí uceleně a podává dobrou představu o struktuře práce. U některých oddílů se však autorce posunulo odsazení (srov. str. IV, oddíl 2. 3., 5. 1., 8. 1. – 8. 4. atd.)

Před vlastním textem práce pak autorka předkládá seznam dále použitých zkratk. Celkový dobrý dojem z formální úpravy práce dotváří celkem 16 stran velice zajímavých a s tématem vazby souvisejících příloh.

Systematiku práce považují za správnou a logickou. Jednotlivé části práce na sebe vhodně navazují. Z osnovy vyplývá, že autorka si stanovila jako cíl své svého úsilí komplexní pohled na platnou právní úpravu. Soustředila se ovšem na základní, fundamentální problémy institutu vazby, a to zejména z pohledu ústavněprávních souvislostí a z pohledu aplikační praxe. Podle mého názoru se podařilo autorce vytyčený úkol splnit a práce je vypracována na dobré odborné i literární úrovni.

Autorka čerpá většinu svých poznatků z monografie Růžičky a Zezulové Zadržení a vazba v českém trestním právu, jejíž strukturou se i do značné míry inspiruje. Výklad se však autorka snaží podávat v převážné většině textu svými slovy, a to zejména z pohledu zaměstnance obvodního státního zastupitelství.

Rigorozantka v seznamu literatury uvádí poměrně velké množství odborných článků, v samotném textu práce však nalezneme odkazy jen na malou část z nich, a proto není zřejmé, v jakých místech a nakolik autorka z těchto pramenů opravdu čerpala. Právě i na zmíněnou monografii z pera Růžičky a Zezulové je v textu odkazováno poměrně málo vzhledem k tomu, jak autorka z tohoto pramene zřejmě čerpala. V tomto směru tedy předložená práce určité nedostatky vykazuje.

II. Vlastní faktická část práce je soustředěna do kapitol pojednávajících o tzv. materiálním a formálním vazebním právu a vazebním právu a řízení ve věcech mladistvých. Hlavní pozornost je v těchto kapitolách soustředěna na výklad platné právní úpravy vazby a na řešení souvisejících aplikačních problémů.

Co se týče vlastního obsahu podává autorka poměrně ucelený výklad vazby. V samotném úvodu práce tento zajišťovací institut definuje a po historickém exkurzu v první kapitole práce přechází ke krátkému výkladu ústavních aspektů vazby, přičemž autorka předkládá stěžejní judikaturu Ústavního soudu i obecných soudů. Krátce se rovněž zmiňuje o úpravě vazby a

souvisejících problémů v Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Na uvedení příkladů z poměrně rozsáhlé judikatury Evropského soudu pro lidská práva k tomuto tématu však (poněkud zbytečně) rezignuje.

V dalších kapitolách autorka rozebírá současnou právní úpravu vazby, konkrétně důvody vazby, rozhodování o vazbě, vyrozumění o ní a o jejím dalším trvání, její maximální přípustnou délku, problematiku přezkoumání důvodnosti vazby či její nahrazení jiným zajišťovacím prostředkem. Stranou nezůstávají ani úprava vazby mladistvých, vazba ve věcech právního styku s cizinou, případy vazby po pravomocném skončení trestního stíhání a samotný výkon vazby. Autorka se při svém výkladu rovněž nevyhýbá řešení sporných či nejasných otázek vazby jako například charakter lhůt uvedených v § 71 odst. 3, 4, 5, § 72 odst. 3 a § 73b odst. 3 tr. řádu.

Jako zdařilé lze hodnotit zařazení kapitol o náhradě škody za vazbu nebo vztah k pracovnímu právu. Zde však je nutno vytknout autorce, že bez srovnání aktuální právní úpravy převzala názory z internetových zdrojů, které jsou však již překonané. To se týká zejména oddílu o vztahu vazby a nemocenského pojištění, neboť právní úprava obsažená ve vyhlášce č. 141/1958 Ú.l. o nemocenském pojištění a důchodovém zabezpečení odsouzených, na kterou se text odvolává, byla s účinností od 1. 1. 2009 zcela nahrazena zákonem č. 262/2006 Sb., o nemocenském pojištění. Rovněž v případě krácení dovolené za kalendářní rok autorka nesprávně převzala údaj o 22 zameškaných pracovních dnech, za které se dovolená krátí o 1/12, zatímco zákoník práce v § 223 odst. 4 stanoví, že tomu tak je za každých 21 pracovních dnů.

Poslední kapitola je věnována poměrně stručným úvahám de lege ferenda. V nich i navrhuje svá řešení. K tomu je však třeba poznamenat, že autorka některé své návrhy zcela nedomýšlí. Tak například pokud by zákonem (pravděpodobně trestním řádem) svěřila pravomoc rozhodování o vzetí do vazby také státnímu zástupci, mohlo by toto řešení narážet na ust. čl. 5 odst. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod či čl. 8 odst. 3 Listiny základních práv a svobod.

V závěru autorka až příliš v krátkosti rekapituluje svou snahu při zpracování své práce, přičemž pouze v obecné rovině poukazuje na problematičnost institutu vazby. Své konkrétní závěry však nepředkládá.

III. Závěrem shrnuji: Rigorózní práce Mgr. Jany Truhlářové je způsobilým podkladem pro ústní obhajobu. Rigorozantka prokázala schopnost samostatného písemného projevu na odborné téma. Prokázala také znalost právní úpravy, judikatury i aplikační praxe.

Při ústní obhajobě doporučuji reagovat na podněty obsažené v posudku konzultanta a vyjádřit se k možnosti zdokonalení současné právní úpravy vazebního řízení.

V Praze 11. března 2010

Prof. JUDr. Jiří Jelínek, CSc.,
konzultant